

**GROEN
LINKS
TIEL**

TIEN VOOR TIEL

Ons programma en onze
kandidaten

GROENLINKS TIEL

Woningbouw voor iedereen

De woningmarkt staat flink onder druk. Het woningtekort is groot, er is weinig doorstroming en er zijn te weinig woningen voor starters. Daarnaast wonen steeds meer mensen alleen, terwijl we een gebrek aan (bouw)grond hebben in Nederland. Wij willen dat de gemeente bouwers actief gaat faciliteren door vooronderzoeken zelf te doen en regelgeving eenvoudiger te maken. Daarnaast willen we aandacht voor coöperatieve, gemeenschappelijke woonvormen. Bijvoorbeeld Tiny Houses, een eigen coöperatie van eigenaren oprichten of erfdelen. Daarom:

- Een zelfbewoningsplicht
- Betaalbare sociale woningbouw bevorderen (huur+koop)
- Vol inzetten op starters- en middenklassewoningen
- Nieuwe woonvormen stimuleren
- Pro-actief woningbouw voorbereiden en zelf (gedeeltelijk) ontwikkelen

Energietransitie met draagvlak

Onze goedkope gasvoorraad in Groningen is niet meer beschikbaar. We willen zo min mogelijk afhankelijk zijn van grote buitenlandse gasproducenten. En we moeten – lees het laatste IPCC rapport- zo snel mogelijk van fossiele brandstoffen af. De gemeente moet investeren in de Tielse woningen, en mensen actief benaderen voor de volgende verbeteringen:

- Optimaal isoleren; met gunstige gemeentelijke leningen
- Aansluiten op een warmtenet waar nodig
- Nieuwere huizen klaar maken voor een volledige elektrische oplossing.
- Zonnepanelen op ieder dak en langs infrastructuur
- Onderzoek naar de lokale energiepotentie van water
- Burger betrekken bij energietransitie d.m.v. participatie + bewustzijn vergroten

Democratische & creatieve vernieuwing

De gemeente mag vaker buiten het stadhuis aanwezig zijn, in informelere settings en bij mensen thuis. Inwoners hebben baat bij duidelijkere communicatie; waar kunnen ze over meedenken en meebeslissen? Bijvoorbeeld door denktanksessies en ontwerpessies.

De inzet van stadmakers, ontwerpers en creatievelingen kan hierbij helpen om maatschappelijke vraagstukken op te lossen. De gemeente zou hiervoor een gedeelte van het buurtbudget kunnen reserveren.

- De gemeenteraad en B&W meer ter plekke: meer contact met de mensen
- Inhuur van creatieve denkers om problemen anders proberen op te lossen
- burgers met interactieve vormen in een vroeg stadium betrekken bij plannen

Afval scheiden loont

Tiel heeft met pijn en moeite het omgekeerd inzamelen ingevoerd. Men raakt er langzaam aan gewend. We vinden dat mensen die goed hun afval scheiden beloond moeten worden in de vorm van een lager afvaltarief. Wij vinden het tijd dat mensen die goed hun afval scheiden en/of zwerfafval inzamelen op een passende manier beloond worden. Mensen die een groene buitenruimte onderhouden en die daardoor veel snoeiafval hebben moeten ontzorgd worden:

- Significant lagere tarieven voor de top afvalscheiders
- Beloningen voor zwerfafvalverzamelaars
- In de zomer en herfst moeten er lokale snoei- en blad-inzamelingspunten komen

Natuur-inclusieve stad: Mens, natuur en rivier

We willen Tiel meer verbinden met de natuur. Wij willen Tiel natuur-inclusief ontwikkelen; door samen te bouwen met de natuur kunnen we piekbuien, die steeds vaker voorkomen, opvangen en aan hittedeductie doen. Het bewijs dat bouwen met de natuur werkt ligt al rond Tiel, met de prachtige recreatieve uiterwaarden. Door kleine stukken bos aan te leggen in woonwijken ontstaan er meer natuurlijke speelplekken.

- Tiny forests in de wijken: kleine bossen
- Op enkele locaties voedselbossen
- Ruimte voor stadslandbouw
- Bijen- en vlinderbermen
- Meer wadi's en piekbergingen in de stad

6

Recreatie biedt kansen

Gedurende de corona-tijd heeft iedereen de waarde van een ommetje wandelen of fietsen (her-) ontdekt of extra weten te waarderen. Op sommige plekken (zoals de randen van Passewaaij-Zuid) ontbreken er schakels om makkelijk rondjes te kunnen maken of om in het landelijk gebied te komen. Ook de schoonheid van de wandel- en fietsroutes kan beter. Wat ons betreft laten we de burgers de missende schakels aanwijzen en repareren wij die. Door de toegankelijkheid van de rivieroever te verbeteren en wandelpaden aan te leggen creëren we kansen voor horeca en (eco)toerisme. Naast fruitstad is Tiel ook rivierstad.

- Missende of slechte schakels in het wandel- en fietsnetwerk aanleggen of verbeteren
- De rivier beter bereikbaar maken en horeca mogelijk maken op de Waalkade
- Recreatie afstemmen met de regio

Experimenteren met regelarme bijstand

Tijdens corona zijn, ondanks ferme steunpakketten van de overheid, veel mensen hun baan kwijtgeraakt. Ook al komt de economie weer op gang, de hoeveelheid mensen in de bijstand zal toenemen. Voor ons lijkt daarom het grootste gedeelte van de mensen in de bijstand te goeder trouw, die door pech hun baan zijn kwijtgeraakt. Door te experimenteren met regelarme bijstand kunnen mensen zonder dwangarbeid weer richting echt werk gestuurd worden. Dat scheelt ook ambtelijke inzet, die weer voor andere zaken gebruikt kan worden. Wij willen:

- De regels rondom de bijstand vereenvoudigen
- Minder controleren, meer stimuleren
- Meer vroegtijdige inzet van ambtenaren bij huishoudens met financiële problemen

Werken aan een inclusieve stad

Tiel is 'Regenbooggemeente' en heeft een Inclusieplatform. Maar we zijn er nog lang niet. Wereldwijd neemt de haat tegen LHBTI'ers toe, acceptatie in Tiel is helaas onvoldoende vanzelfsprekend. Er is beleid gemaakt, maar er is vooralsnog geen geld voor vrijgemaakt. Dat moet anders. Er moet jaarlijks een groot festival komen waarin alle scholen en sportclubs gestimuleerd worden om mee te doen. De gemeente moet hierin niet alleen faciliteren, maar een voorbeeldrol nemen.

- Continuïteit in budget voor inclusief beleid
- Reeds geformuleerd beleid uitvoeren
- De gemeente moet een voorbeeldrol vervullen op inclusief werkgeverschap

Leefstijleducatie & gelijke kansen bevorderen

Gelijke kansen zijn direct gekoppeld aan het opleidingsniveau, gezondheid direct aan de levensstijl. Hoe baby's eerste jaren worden ingericht, inclusief taalvaardigheid maakt verschil. Daarom de komende vier jaar:

- We stellen een kansenongelijkheidsplan op gericht op onderwijs en factoren die daaraan bijdragen.
- We verlagen de leeftijd van de voorschool naar 2 jaar en zetten in op taalverwerving
- Het verkleinen van gezondheidsverschillen, o.a. door een aanpak kansrijke start voor pasgeboren Tielenaars en hun ouders en preventie psychische problemen.
- Aandacht voor het (h)erkennen van laaggeletterdheid. Beleid maken om hier zo goed mogelijk mee om te kunnen gaan: 1 op de 6 in Tiel is laaggeletterd

Investeren in HBO onderwijs

Een van de redenen dat jongeren wegtrekken uit Tiel, is dat wij geen HBO opleiding hebben. We moeten zorgen dat er een HBO opleiding of aansluitingen/dependances van HBO opleidingen komen. Het ziekenhuis Rivierenland is hier een mooi voorbeeld van. Het mes snijdt dan aan twee kanten: je kunt jongeren in Tiel laten studeren en in de stad houden, je creëert werkgelegenheid voor hoger opgeleiden; de doelgroep die we willen aantrekken en behouden in onze stad.

- Actief lobbyen voor een verkorte HBO-opleiding als aansluiting op Tielse MBO's

WELKE RESULTATEN HEBBEN WE DE AFGELOPEN JAREN BEHAALD?

DEZE MOTIES HEBBEN
HET GEHAALD:

Initiatiefvoorstel Vlindertuin

Toestemming om bij Zinder een vlindertuin
in te richten op gemeentegrond.
Uitgevoerd door vele vrijwilligers, met
subsidie en crowdfunding

Global Goals in het gemeentelijke Beleid

Aandacht voor het integreren in het
Gemeentelijke beleid van de 17
'sustainable development goals' van
de Verenigde Naties

Voedselbos aan de Linge

Een voorstel om de 'Anders Wonen' (opvanglocatie voor mensen met psychische problemen) locatie in te bedden in een groene omgeving: een voedselbos. De entree van Tiel wordt zo ook opgewaardeerd.

Maatschappelijke tender RES

Wij willen de samenleving laten profiteren van grootschalige energie-opwekprojecten. Door bij de aanvraag voor de aanleg van deze projecten de gemeenteraad mee te laten beslissen kan er breder naar de ruimtelijke en maatschappelijke impact en compensatie van energie-opwekprojecten gekeken worden.

Aandacht vragen voor plastic

Onze focus lag bij bewustwording en het terugbrengen van het aandeel plastic bij de bron in de gemeente Tiel. Er is een kopgroep Plastic opgericht (met raadsleden, bestuurders en inwoners). Door het gesprek aan te gaan zorgen we voor bewustwording

Geluidsmetingen buitengebied

Om de overlast na de verruiming van het vrachtverkeer (na nieuwe bestemmingsplan Buitengebied) in de gaten te kunnen houden hebben we jaarlijkse geluidsmetingen aangevraagd

Speel-o-theek

De beschikbaarheid van te lenen, duurzaam, creatief en houten speelgoed draagt bij aan de deel-economie, zorgt voor minder plastic en helpt de taalontwikkeling. Onze motie wil dit via Bibliotheek Rivierenland bereikbaar maken voor iedereen

Tiel in het Anders werken traject

Het Anders Werken Traject biedt gemeenten mogelijkheden om anders, meer gelijkwaardig samen te werken met inwoners, ervaren stadmakers en ontwerpers. Het loopt hiermee vooruit op de invoering van de nieuwe omgevingswet. In Tiel vielen o.a. het ontwerpen van de Vlindertuin onder en het maken en programmeren van de 'marktswisselkraam' op de Tielse warenmarkt onder deze regeling.

WAAR HEBBEN WE AANDACHT VOOR GEVRAAGD IN DE GEMEENTERAAD?

- **Regionale Energie Strategie (RES)**
- **Vuurwerkvrije gemeente**
- **Artikel 41 vragen: oa toeslagaffaire**
- **Input groen beleid/ bijen/ buxusmot (moties)**
- **Input manier van bouwen Passewaaij (moties)**
- **Organisatie democratische vernieuwing: congres**
- **Inclusiepanel oprichting**

ONZE TOP 4 MENSEN

UNAL SOZEN

MAUREEN KLIJN

ROLVO MANUHUTTU

LUCIEN ASPELING

MAUREEN KLIJN

creatief, enthousiast en verbindend

Ik ben Maureen, 38 jaar en moeder van 2 kinderen. Ik heb een achtergrond in de kunsten en de biologische landbouw. De afgelopen periode heb ik me als raadslid ingezet voor groen, duurzaamheid, inclusie en creativiteit.

Dit deed ik o.a. door 'Vlindertuin de Zinding' te bedenken en te realiseren en me hard te maken voor het 'Voedselbos aan de Linge'. Tiel gaat aan de slag met de duurzame doelen; 'De Global Goals'. Ik heb het 'Inclusieplatform Tiel' opgericht. En ik verbind creatieve Tielenaars aan maatschappelijke vraagstukken door het platform 'Stadsfabriek Tiel'. Hier ben ik best trots op! In de toekomst wil ik hier graag mee verder gaan; nog genoeg nieuwe ideeën!

ÜNAL SÖZEN

Betrokken, sociaal en volhardend

Ik ben Ünal Sözen, vader van twee dochters en zelfstandig ondernemer in Tiel. Mijn opgedane ervaring, netwerk en kennis wil ik nog een periode inzetten om op te komen voor een groener en socialer Tiel. Raadslid zijn in de gemeente Tiel doe ik met passie en gedrevenheid, ik kom graag op voor de zwakkeren in de samenleving en voor een beter milieu.

Vanuit mijn directe betrokkenheid bij de ouderen- en jeugdzorg zie ik wat de bezuinigingen teweeg hebben gebracht onder onze hulpbehoevende inwoners. Het onrechtvaardige gevoel, dat onder hen die dit ondervinden leeft, raakt mij.

Ik zou graag zien dat de inwoners zich meer betrokken voelen bij hun buurt, onze gemeente het bestuur, maar ook dat zij daarbij niet alleen naar hun eigen belangen kijken.

Ik ben tegen alle vormen van discriminatie, racisme en uitsluiting van mensen ongeacht de afkomst, kleur, ras, geloof of geslacht. Iedereen moet dezelfde kansen krijgen in Tiel. Jammer genoeg zie je ook in Tiel in steeds meerdere mate sociale, economische en maatschappelijke ongelijkheid, zichtbare armoede en uitsluiting van mensen. Ik heb me altijd ingezet en zal me blijven inzetten voor kwetsbare en zwakkere groepen in de samenleving.

LUCIEN ASPELING

Analytisch, creatief en humoristisch

Om de stad beter te leren kennen ben ik de politiek in gegaan: afgelopen 12 jaar heb ik in de commissie Ruimte gezeten. Hier heb ik me uitgesproken voor modern, energieneutraal bouwen, moderne bouwvormen (bijv. Tiny Houses), goede fietsfaciliteiten en een goed OV, een groene en inspirerende openbare ruimte.

In het dagelijks leven houd ik me als landschapsarchitect en geoinformatiespecialist bezig met het inrichten en analyseren van de openbare ruimte en natuur- en recreatiegebieden. Ook werk ik aan klimaatadaptatie en dijkversterking. Privé ben ik nu druk bezig om mijn huis van het gas af te halen. Deze kennis wil ik graag gebruiken om Tiel toekomstbestendig te maken.

Speerpunten

- Een betaalbare energietransitie: de gemeente moet actief informeren en plannen op grote schaal doorvoeren en aanbesteden; laat mensen dit niet in hun eentje uitzoeken
- Een esthetisch Tiel: wij mogen weer wat zeggen over wat we mooi en lelijk vinden in de openbare ruimte. Door mensen te betrekken bij de inrichting kweek je verbintenis
- Een onovertroffen OV: Ik pleit voor drie treinen per uur en vernieuwende vormen van openbaar vervoer

ROLVO MANUHUTTU

Secuur, hardwerkend en betrokken

Wij moeten zo spoedig mogelijk stappen maken om de klimaatdoelstellingen van Parijs te halen. Dit vereist maatregelen op elk niveau, van regionaal tot Europees. Als GroenLinks Tiel kunnen wij, zeker op lokaal en regionaal niveau ons steentje bijdragen om deze wereld een betere wereld te maken. Wij hebben als huidige generatie er aan bijgedragen om de huidige temperatuursverhoging tot stand te laten komen. De gevaren die dit tot gevolg hebben zien we dagelijks om ons heen, zoals de recente overstromingen en bosbranden. Laten wij de volgende generaties niet opscheppen hiermee.

*Global goal nr 13:
Mijn nummer 1*

Regionaal zijn er beginstappen gemaakt met het begin van een oplossing. De Regionale Energie Strategie (RES 1.0) is voor Rivierenland vastgesteld. Dit heeft veel voeten in de aarde gehad. Namens GroenLinks Tiel heb ik vele bijeenkomsten mogen bijwonen en onze inbreng kunnen leveren.

VERONIQUE LAGEWEG

jong, sociaal en ambitieus

Het is voor mij van groot belang om Tiel een stukje groener, socialer en vrijzinniger te maken. Op dit moment ben ik student Geschiedenis aan de Radboud Universiteit. Naast het studentenleven ben ik ook actief geweest bij de jongerenorganisatie van GroenLinks, waar ik vicevoorzitter en bestuurslid campagne en communicatie ben geweest bij de Gelderse afdeling. Daarnaast heb ik verschillende stages gelopen in het gebied van sociaal werk.

Als jongere en tijdens mijn stages heb ik dan ook ervaren hoe lastig de woningmarkt en het sociale domein is voor jongeren op dit moment. Woningen zijn voor de meeste mensen bijna onbetaalbaar, maar er worden lang niet genoeg sociale huurwoningen gebouwd om dit probleem structureel te kunnen oplossen. Ook wordt er structureel te weinig geld besteed aan (jeugd)zorg en het sociale domein, waardoor steeds meer jongeren en individuen in de problemen komen en door het gebrek aan hulp in deze problemen blijven zitten. In al deze zaken moet structureel verandering komen.

Rob Sprij

Kritisch, zorgvuldig en empatisch

Ik woon sinds 3 jaar in Tiel en het is al snel als thuis gaan voelen. De mensen en stadspareltjes, zoals bijvoorbeeld de vlindertuin, geven Tiel haar eigen leuke karakter. Daarom wil ik graag bijdragen om deze stad nog mooier te maken. Dit door mijn kennis en vaardigheden als Delfts ingenieur voor de stad in te zetten.

Wanneer u uw vertrouwen in mij uitspreekt zal ik mij de komende periode inzetten voor een eerlijke energie transitie, gezonde leefomgeving (meer groen, minder fijnstof) en toegankelijke sportmogelijkheden.

Samen met u wil ik gaan werken aan de gezonde groei van Tiel.